TUNTURILATU 4/2009

Pallas antoi parastaan

Oktalaisten hiihtoviikko päätettiin pitää Vuontispirtillä ja sehän sai huomattavan suosion. Sen sai aikaan hiihtoviikon loppuun ajoittuvat kevätpäivät mutta myös sopivan tasoinen majoitus. Meitähän oli loppujen lopuksi 12 henkeä. Mainiota.

Ylläksen liikenneympyrä talvisen hämärässä asussa on kuin jouluinen postikortti.

Mitä se Pallaksen paras anti on?

Siitä on tietysti jokaisella oma näkemys. Minulle se on kohtuullinen luonnon koskemattomuus, aamuauringon punertama tunturi, tutut rinteet ja ladut, kuukkelin lehahdus tulipaikalle.

Siihen kun lisää oivalliset sää- ja keliolosuhteet, ei voi parempaa toivoa. Joillekin parasta on Vuontisjärven pilkkiahvenet, toiselle hyvät alamaaston ladut. Joillekin Montellilta alas laskeminen on kerrassaan ihanaa, sitä piti laskea monta kertaa. Näin kaikki saivat toiveensa toteutettua.

Pitkää ikää ja terveyttä

Joukkomme hiihti hulppeat puolitoistatuhatta kilometriä viikon aikana ja innokkaimmat jäivät edelleen hiihtämään. Pitkää ikää ja terveyttä se ennustaa.

Joka päivä suunnittelimme ja toteutimme erilaisen reitin alkaen alamaaston helpoista, kuten Tynnyrikierroksesta ja Varkhaankierrosta. Kolusimme Sioskurun kivikoita ja nousuja useampaan kertaan.

Keskiviikkona oli Lapponiahiihto. Nousimme Nammalakuruun katsomaan kuinka huippuhiihtäjät sujahtivat ohi. Siitä jatkoimme Rihmakuruun, josta laskimme alas tunturin länsipuolelle ja nousimme ylös Lapponialatua Nammalaan. Hiihdettiin Raattamat, Hannunkurut, Pahakurut, käytiin Pallashotellilla ja kuinka monta kierrosta tulikaan Vuontisjärven ympäri?

Alkuviikosta menimme peräkanaa komeana letkana mutta päivien myötä joukko hajaantui vauhdin ja mieltymysten mukaisiin ryhmiin.

Iltapäivä kokosi meidät taas yhteen kämpän pienen pöydän ääreen jossa ei ollut edes tarpeeksi tuoleja vaan me soveltaen käytimme muita huonekaluja siihen tarkoitukseen.

Iltojen suosikki oli Uno-peli. Lasten peli mutta soveltuu aikuisillekin jotka nauttivat pelistä jota ei voi ”pelata” kovin pitkälle.

Muutamat kävivät pilkkimässä komeita ahvenia Vuontisjärvestä ja niitä näkyi nousevan runsaasti. Sinne ne pantiin siivottuina hankeen säilymään ja odottamaan kotimatkaa.

Ladulta ei maltettu olla pois

Tunturiladun väkeä ilmaantui vähitellen. Tuttuja tavattiin. Kevätkokous pidettiin ja taas ladulle.

Osa seurasi koiravaljakon esittelyä ja kokeili sen kyytiä. Seurasimme käsityö- ja matkailuyrittäjä Alli Ohenojan kertomusta elämästään ja työstään.

Iltayöksi oli tarjolla nousevan kuun hiihto mutta halukkaita ei löytynytkään.

Lauluporukka vain lauloi innolla kodassa. Sunnuntain aamuna meitä kaksi henkilöautollista lähti kotimatkalle. Kiersimme Ylläsjärven uuden maisematien kautta ja näimme sen kirkkaassa auringonpaisteessa.

Kuva ohessa on Ylläsjärven liikenneympyrästä ja otettu pimeän syksyn valaistuksessa. Pekka Väänänen sen hoksasi kuvata.

Liisa

Pallaksen ladut houkuttelivat oktalaiset hiihtämään viikon aikana yhteensä toistatuhatta kilometriä.

Eväitä tulevaisuuteen 6

Pekan muistolle 7-9

Perinteisesti puuveneellä 10

Susikyrössä ahkeroitiin 13

Puheenjohtajan tähdenvälit

Kerhojen toiminta on Tunturiladun toimintaa ja Tunturilatu osaltaan tukee kerhojen toimintaa.

Kerhoissa toiminnan kirjo on kunnioitusta herättävän laajaa ja monipuolista. Jokaisella kerholla vuosittain on kuten asiaan kuuluu vähintään yksi Lappiin suuntautuva tapahtuma, vaellus tai retki.

Kerhoiltoja erilaisine luentoaiheineen, kävelyjä, hiihtoja, pyöräilyjä, viikonlopputapahtumia ja kursseja. Erilaiset tapahtumat on tarkoitettu kerholaisille, kaikille tunturilatulaisille ja kaikelle kansalle.

Joku kerhon alkuunsysäämä tempaus on myöhemmin noussut jopa valtakunnalliseksi, kuten on käynyt kolbmalaisten Pirkan Hiihdolle ja kumpelaisten Kolin Erämessuille.

Jokaisella kerholla on joku oma juttu kuten kavtsilaisten pitkä ja puolipitkämarssi, Geatkin naistenvaellus, Ovtsin kaarnikkamehuprojekti, Oktan ja Kumpen jo kymmenen vuotta jatkunut yhteinen alkukesän maastoviikonloppu.

Pyöräilystä tulee mieleen Logi, Vihtta ja Kuovza, lumikenkäilystä Alppas ja Tsietsa, potkukelkkailusta Njalla, Oulun erämessuista Lapinkävijät Owla, melonnasta Kuokte ja Ovtsi, sekä senioriretkeilystä Njeallje.

Toki monen tapahtumamuodon tekijäksi voisi laittaa melkein kaikki kerhot.

Osallistumisen naapurikerhon tempaukseen estää usein tiedon saannin vaikeus. Toivoisin kerhojen käyttävän enemmän lehdessämme julkaistavaa kerhojen kuulumiset-palstaa. Sinne olisi asiallista kirjoittaa mieluummin tulevista tapahtumista kuin jo tapahtuneista. Lyhyesti ja ytimekkäästi, ei yksityiskohtaista ohjelmaa. Osallistujamäärät lisääntyisivät tiedottamisen tehostuessa.

* * *

Toiminta on vapaaehtoista ja palkatonta. Korvauksetonta se ei ole, sillä tekijät saavat itselleen hyvän mielen, kiitosta ja tekemisen onnistumisen tunteen.

Vaelluksiin ja retkiin osallistuvat vetäjät maksavat omat kulunsa kuten muutkin mukanatalsijat.

Lehteemme kirjoitetaan juttuja ja valokuvia annetaan julkaistavaksi ilman palkkiota.

Jos palkkioita jouduttaisiin maksamaan, lehti olisi huomattavasti vaatimattomampi ja köyhäilmeisempi.

En suostunut edes keskustelemaan 100 euron maksusta yhden kuvan julkaisemiseksi, kuten ns. ammattilainen vaati julkaisuoikeuden myöntämisestä.

Toiminta on mielekästä ja onnistuu, koska mukana ei ole kaupallisuutta.

* * *

Vuosien työn tuloksena kerhot ovat voineet hankkia jäsentensä käyttöön erilaisia retkeilyyn liittyviä välineitä, kokeiltavaksi tai vuokrattavaksi. Muutamilla kerhoilla on omistuksessaan tai vuokrattuna kiinteistö omaa käyttöä varten. Kämpän rakentamis- ja kunnostusvaiheessa kerhon toiminta on selkeästi virkistynyt. On ollut yhdessä toteutettava yhteinen asia, jonka vuoksi on uhrattu aikaa ja voimavaroja.

Aika ajoin esitetään kysymyksiä siitä, ovatko kiinteistöt suojassa mahdollisilta taloudellisilta vaikeuksilta. Olen kysyjille aina vakuuttanut, että kiinteistöt ovat selkeästi kerhon omistuksessa ja siitä on olemassa Tunturiladun ja kerhon väliset molempia sitovat sopimukset.

Ei Tunturilatu eikä kerho voi yksin omilla toimillaan pantata tai käyttää kiinteistöjä taloudellisesti hyväkseen.

* * *

Syyskokous ja Susiaiset vietettiin Nurmijärvellä Kuokten järjestäminä. Parhaimmat ja lämpimät kiitokset Teille kuoktelaiset miellyttävästä viikonlopusta.

Tässä lehdessä on artikkelit sekä syyspäivistä että vuosikokouksesta.

Henkilövalinnoissa tapahtui kaksi muutosta. Tilintarkastaja Leena Paavola halusi jättää tehtävänsä, joten hänen tilalle valittiin Marja-Liisa Mäki.

Johtokunnassa ansiokkaan työn tehnyt Markku Salminen halusi siirtyä reserviin, joten uutena jäsenenä johtokuntaan valittiin Pentti Vainio Tsietsasta. Kiitos Markku. Tervetuloa Pentti.

* * *

Syksyn aikana tunturilatulaisten tietoon kiiri kaksi suruviestiä, sillä kaksi merkittävää yhdistyksemme jäsentä siirtyi viimeiselle tunturilleen. Pekka Huttusesta ja Väinö Frimannista on muistokirjoitukset tässä lehdessä. Molemmat ovat jättäneet Tunturiladun historiaan näkyvät positiiviset jälkensä. Muistamme heitä lämmöllä.

* * *

Joulu ja uusi vuosi lähestyvät. On aika kiittää johtokuntaa, toimihenkilöitä, talkoolaisia ja kuluneen vuoden aikana toimineita tunturilatulaisia yhdistyksemme hyväksi tehdystä työstä.

* * *

Parhaimmat onnittelut ja 2800 halausta Hintsasille siviilisäädyn muutoksesta.

* * *

Toivotan kaikille yhdessä ja jokaiselle erikseen lämminhenkistä joulun aikaa.

Raimo

Etelän miesten ylistys Lapille

Lapin sydän, Etelän vieraat pohjoisen sielua etsimässäkirja on kahden miehen rakkaudentunnustus tarinoiden, todellisuuden ja unelmien Lapille.

Palkitun graafikon **Lasse Rantasen** ja lukuisia menestyskirjoja tehneen **Hannu Tarmion** teoksessa tavataan Lapin unohtumattomia hahmoja ja perehdytään pohjoiseen elämäntapaan. Hannu Tarmion tarinoissa pääsevät ääneen tutut ja yllättävätkin hahmot: kaikki muistavat Urho Kekkosen rakastaneen Lappia, mutta kuka tietää, että kirjailija Eeva Kilvestä kuoriutui pohjoisessa intohimoinen kalastaja?

Lasse Rantanen kertoo,kuinka ”etelän varikselta” kävi mökin rakentaminen erämaahan.

- Kirja ja kuvat syntyivät kun kaksi hullua kohtasi. Satuimme tapaamaan Hannu Tarmion kanssa pitkästä aikaa ja jutustelu vei pian Lappiin. Minulla Lappi-nakshadus tapahtui kuusi vuotta sitten, Hannu puolestaan on samoillut Lapin erämaita jo yli 60 vuotta. Hän kertoi toiveestaan tehdä uudenlainen Lapinkirja.

- Ilmoittauduin heti käsi pystyssä vapaaehtoiseksi kuvittajaksi ja Hannu aloitti kirjoitusurakkansa omien Lappi-kokemuksiensa pohjalta”, Lasse Rantanen kuvaa parin vuoden urakan alkua.

- Minulle tapahtui se perinteinen. Alkoholisti hakeutuu pullon ääreen ja Lapinhullu Lappiin- vaikka millä tekosyyllä.

Väinö ”Väiski” Friman on poissa

Ikäsusi 26 Väinö Friman nukkui pois joukostamme rytmihäiriöön menehtyen kotonaan Iitissä 31. 7. 09 täytettyään toukokuussa jo 90 vuotta.

Väinö Friman muistetaan 1950-luvulla aloittaneena eräretkeilijänä, joka osallistui seuramme rakennustoimikunnan jäsenenä Pekanjängän keväiseen kämppien purkutalkoisiin ja samana kesänä tapahtuneeseen kämpän ja saunan rakentamiseen Susikyrössä.

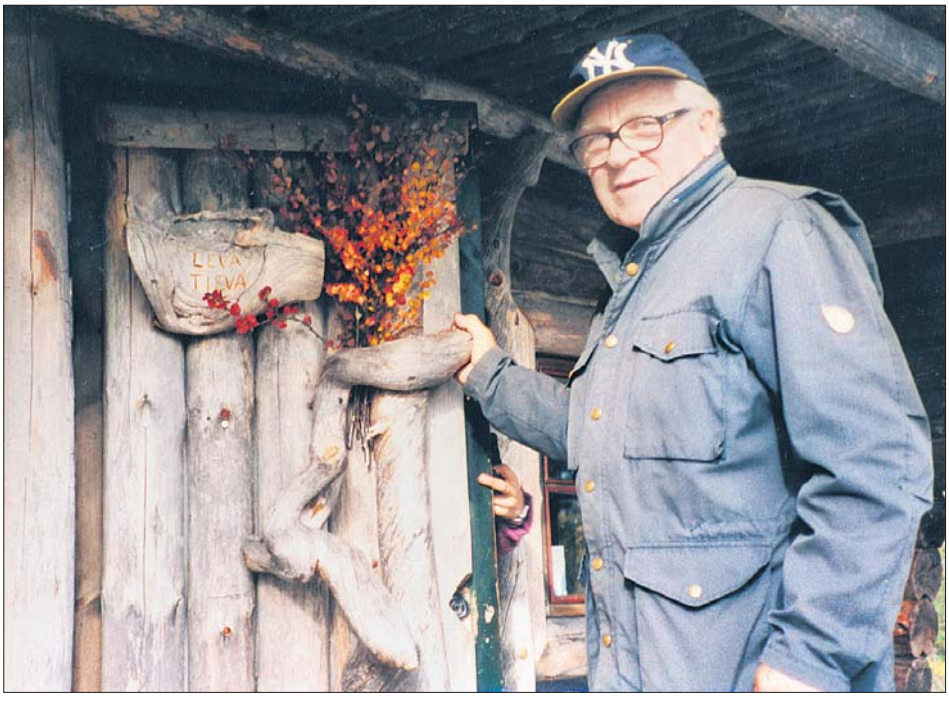
Myöhemmin hän oli mukana rakentamassa molempia Ykinsiltoja Ivalojoella.

Kullanhuuhdontaan perehtyneenä hän oli ajamassa myös Tunturiladun kultavaltaushanketta, Susi-Äytsiä, ja sen toteuduttua hän toimitti sinne myös huuhdontavälineet tunturilatulaisten käytettäväksi.

Väinö Friman oli erityisen taitava käsistään ja omimmillaan hänet muistetaan tuohitöistään, esimerkkinä Susikyrön tuohesta tehty nimilaatta. Henkilökohtaisesti muistan Väiskin aina pääsiäisen aikaan täyttäessäni hänen tekemänsä hienon tuohikanan suklaamunilla.

Tunturilatu muistaa kunnioittaa Väinö Frimanin uhrautuvaa työtä yhdistyksemme hyväksi ja esittää Leenavaimolle surunvalittelunsa hienon eräretkeilijäpuolison poismenon johdosta.

Antero Tarvainen

Njealljen kuulumisia

Kerhomme syyskauden aloitti ruskaretki Susikyrön kautta Hettaan ja sieltä Pöyrisjärven erämaa-alueelle. Matkaan lähdimme Savonlinjan linja-autolla Mikkelistä ja kuljettajana toimi tuttuun tapaan Kari Loponen. Matkustajat noukimme mukaamme Mikkelistä, Joroisista, Varkaudesta ja tsietsalaiset Siilinjärveltä – koossa oli kuljettaja mukaan lukien 30 ruskamatkalaista.

Matkasta voin sanoa tällä kertaa, että matkailu avartaa ja kärsivällisyyttä tarvitaan, kun linja-auto, jolla matkaa teimme reistaili pitkin matkaa ja lopulta ennen Aapajoen tienhaaraa sanoi työehtosopimuksensa irti kanssamme.

Paikalle hälytetyllä toisella linja-autolla pääsimme jatkamaan matkaa parin tunnin odotuksen jälkeen ja jätimme Karin paikalle tulleen huoltomiehen kanssa kovaonnista autoa korjaamaan.

Kovassa sateessa kuljimme Äkäslompolon kautta, johon jätimme ensimmäiset matkalaiset jatkaen siitä matkaa Susikyrön kautta Vuontispirtille.

Ruskaretkestä tulee oma kertomuksensa lehteen, mutta tässä yhteydessä kiitän kaikkia mukana olleita upeasta ruskaviikosta ja Karia siitä, että teitä sen taas kerran mahdolliseksi

Tähän se matkanteko keskeytyi, kun auto hajosi.

järjestämällä yhteiskuljetuksen.

Syyskokousten aika alkaa olla takanapäin Tunturiladun syyskokous valitsi allekirjoittaneen jatkamaan edelleen johtokunnassa ja samoin teki Tunturikerho Njealljen syyskokous omassa kokouksessaan. Henkilövalinnoissa tuli muutosta ainoastaan yhden tilintarkastajan osalta, koska toimikuntaan kuuluvan ei ole suotavaa toimia tilintarkastajana. Salmen tilalle valittiin Sinikka Soine – kiitos kaikille toimikunnan jäsenille ja kerholaisille aktiivisesta osallistumisesta kerhomme toimintaan.

Uuden rahastonhoitajamme myötä olemme siirtyneet koneelliseen kirjanpitoon ja tilikarttakauteen ja samalla on päivitetty kalusteluettelomekin. Toimintasuunnitelma on käyty alustavasti läpi syyskokouksessa ja tarkennuksia lähinnä juhlavuoden tapahtumien osalta tehdään joulukuun tapaamisen yhteydessä.

Valamon joulumatka 12.12. - 13.12. 2009 toteutuu mikäli liikkeellä oleva flunssaepidemia ei saa yliotetta kerholaisista. Olemme varanneet 40 paikkaa Valamosta, joista 38 paikkaa on varattu maksamalla ennakomaksu kerhon pankkitilille. Mukaan mahtuu vielä ,soita allekirjoittaneelle, jos haluat lähteä puh. 0400-299956.

Muista pikkujouluista poiketen emme varaa pikkupakettia mukaan vaan vietämme yhteistä tapaamistamme ”Valamon hengessä”.

Valamossa meillä on aikaa muistella menneitä ja suunnitella tulevia ja jossakin välissä mietimme toimikunnan kanssa tulevaisuuden suunnitelmia juhlavuottamme varten.

Aamulla nautimme yhteisen luostariaamiaisen, jonka jälkeen on vielä aika tutustua mm. luostarin myymälään, kirjastoon, siellä olevaan näyttelytilaan osallistua kirkon tapahtumiin tai vaikka ulkoilla kauniissa luostariympäristössä.

Kevään tapahtumiin kuuluu edelleen viikolla 10 viikko Valamossa, josta keskustelemme siellä paikan päällä. Suunnitelmiin kuuluu mm. hiihtoviikko Lapissa, toukokuussa ulkoilutapahtuma Mikkelissä Tornimäen maastossa sekä yhteinen juhannus Kangaspellossa.

Juha Taskisen norppanäyttelyyn yritämme käydä tutustumassa, jos mahdollista juhannuksen yhteydessä.

Syksyllä on mahdollisuus viettää viikko 37 Susikyrössä, joka on juhlavuoden Tunturiladun lahjaviikko kerholaisille.

Kerhotapahtumat pidämme tuttuun tapaan kuukausittain eri paikkakunnilla ja lomakuukausi on heinäkuu. Kari on luvannut järjestää liukkaan kelin ”ajokoulun”, jos halukkuutta löytyy – miettikäähän ja kertokaa Karille Valamossa, jos asia kiinnostaa.

Toivomuksia toiminnan suhteen otamme vastaan ilomielin ja toteutamme ne mahdollisuuksien mukaan.

Kiitos menneestä vuodesta!

Lämpimin ajatuksin

Lea - puheenjohtaja

Eikö kerhoille kuulu enää yhtään mitään?

Jostain kumman syystä kerhojen kuulumiset ovat tyrehtyneet lehden sivuilta ihan kokonaan. Ne ovat kuitenkin tekstejä, joita varmasti jokainen kerholainen lukee ja erityisellä tarkkuudella etenkin sen oman kerhon kuulumiset. Vai olenko väärässä?

Toivottavasti tämä ilmiö on väliaikainen ja ensi vuonna saataisiin sivuille taas näitäkin tekstejä. Toivon kuitenkin, että ne eivät olisi turhan pitkiä, jotta mahdollisimman moni kerho saisi tekstinsä tuoreeltaan luettavaksi.

Muuten joudun käyttämään saksia tekstejä lyhennellessäni.

Muutoinkin toivon, että lehteen tulevien juttujen suhteen panostettaisiin siihen, että tekstit olisivat napakoita, mutta kuvia voisi olla niin kerhokuulumisiin kuin muihinkin kirjoituksiin tarjolla useampia.

Me lapinhullut kun jaksamme katsella etenkin upeita maisemakuvia loputtomiin meille rakkaista maisemista.

Postianne odotellen

Satu, toimitussihteeri

Pukinkonttiin tai omaksi iloksi

* **Viiden Vuosikymmenen Vaellus** -historiikki, teos Tunturiladun toiminnasta 1946-1996. Hinta 15,00 €.

* **Kuudes vuosikymmen** - historiikki, teos Tunturiladun toiminnasta 1996-2006. Hinta 15,00 €.
Molemmat historiikit yhdessä hankittuna; hinta on 25 €.

* Aito poronnahkainen **kahvipussukka**, tekijä on Marja Näkkäläjärvi-Jomppanen Lemmenjoelta. Jotkut ovat käyttäneet pussukkaa kansallispuvun kanssa käsiveskana. Hinta 30,00 € /kpl.

Postilähetyksiin lisätään postituskulut.
Tilaukset **Iitu Gerlin**,
iitu.gerlin@kolumbus.fi, 040 707 4598

Energian lähde kirjaksi

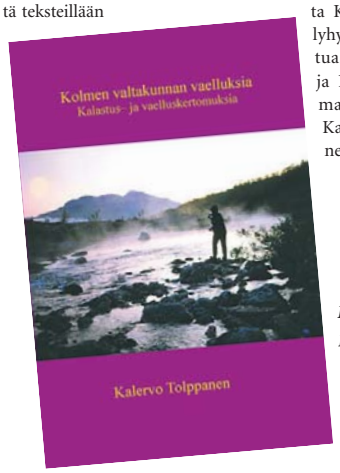
Kaavilla syntynyt Kalervo Tolppanen on koonnut kalastus- ja vaelluksertomuksistaan kirjan Kolmen valtakunnan vaelluksia, joka on ilmesynyt syksyn aikana.

- Olen asunut nuoruudestani asti Helsingissä ja tehnyt elämäntyöni sähkösuunnittelun parissa. Työn vastapainoksi olen saanut energiaa Lapista ja kalastuksesta, joista olen kertonut sekä sanoin että kuvin eri julkaisuissa, kertoo Kalervo Tolppanen, joka on saavuttanut sekä kuvillaan että teksteillään menestystä eri kilpailuissa ja näyttelyissä.

Kirja lapinkävijöille

- Tämä kirja on tehty lapinkävijöille, olivat he sitten vaeltajia tai kalastajia. Lappiin haaveilevalle kirjasta löytyy innoitusta kuvien ja sanojen muodossa. Kerron muun muassa veneretkestä Altevatnetin latvoille ja sotalaiva Tripitzin upotuspaikasta ja historiasta.

- Olen itse menettänyt sydämeni Suomen Lapille, mutta Kilpisjärveltä on lyhyt matka tutustua myös Ruotsin ja Norjan upeisiin maisemiin., sanoo Kalervo Tolppanen.

Kalervo Tolppasen kirja on omakustanne ja sitä on saatavissa lähinnä kirjailijalta itseltään.

Ilkka Vainio

Veto alkamassa.

Kavtsin kirkkovenesoutu Inarinjärvellä 1-9.8.2009

Helleviikko nautiskellen, kalastaen ja marjastaen

Elokuun ensimmäinen viikko näyttää olevan varma hellettä Inarinjärvellä, ainakin joka neljäs vuosi!

Kavtsin johtoryhmä oli viisastunut vuoden 2005 kirkkovenevaelluksestamme, sillä tällä kertaa ensimmäisenä päivänä oli maavaellus Pielpavuonolle. Aluksemme odotti vasta siellä ja takasi sen, että turhat varusteet jäivät kotiin tai viimeistään autoon.

Tuomo Väliahon ja "Kösän" eli Kyösti Lamminjoen johdolla viidentoista hengen ryhmämme hikoili runsaan viikon Inarin tyynillä ja auringonpaahteisilla vesillä. 150 metriä kalaverkkoa riitti mainiosti pitämään ryhmämme kalaruoissa.

Markku Loisa huoltoveneineen ei turhia matkoja verkoille tehnyt. Keittiöryhmämme jalosti taimenet, raudut, harjukset ja muikut syötäväksemme. Irma Tolosen, Liisa Huotarin ja Marjatta Variksen kalaruoat hävisivät vauhdilla parempiin suihin. Kösän ja pönttökeittimen ympärillä nautimme keitettyä, paistettua ja savustettua arvokalaa.

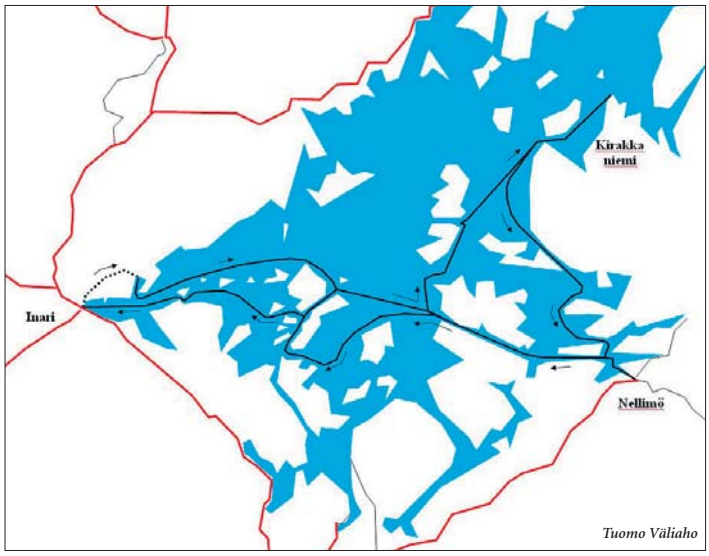
Kirsi Hiltunen

Innokas kalastusryhmä piti huolen siitä, että herkullista kalaruokaa riitti koko viikon ajan.

Vuoropäivinä jokaisen lettuaineet paistettiin muurikkapannulla. Letutterästettin tietysti aina lakoilla ja hunajalla. Kaiken kukkuraksi ruokailun päätteeksi nokipannusta valui mukeihin paksua porokahvia.

Ja jälleen edessä peilityyni, helteinen soutupäivä.

Reittikartta.

Ilman sitähän suomalainen leirielämä ei olisi täydellistä.

Veneen karahdettua rantakivikkoon hävisi Liisa, marjavastaavana, Marja Alamännistön ja vaihtelevine apujoukkoineen kauaksi lakkasoille. Tunnin, parin kuluttua palasi takaisin hikinen, mutta onnellinen keräilykansa kattilat kukkuroillaan kirkkaan punakeltaisia, muhkeita korpilakkoja!

Kaikilla tauoilla ja leiriydyttyämme heittokalastajat vinguttivat innolla siimojaan. Eivätkä turhaan, etenkin Paula Hellsten kunnostautui ahkerana vieheen uittajana. Alkuvaikeuksien jälkeen useita jalokaloja nousi päivittäin fileoitavaksi. Fileointimestareina toimivat Tuomo Väliaho, Markku Loisa ja Jukka Kukkola, joiden johdolla Hiltusen Kirsi suoritti kisällintyönsä käsittelemällä lukuisia punalihaisia taimenia, rautuja ja siikoja. Tämähän tietysti merkitsi, että päivätauoillakin sai leivän päälle runsain mitoin suussa sulavaa graavikalaa.

Susanna Pitkänen

Marjastajille riitti satoa.

Ettei totuus unohtuisi kirkkovenevaelluksella saimme soutaakin aivan kiitettävästi. Kokeneet Sulkavan soutajat Tuomo ja Kukko-Jukka valmensivat ja hioivat soututyylejämme aina, kun olimme vesillä. Maisemien ihailua tämä tarkkailu tietysti häiritsi etenkin alkumatkalla, sillä, ellei jatkuvasti keskittynyt souturytmiinsä, saivat soutukaverit nauttia raikkaista vesipärskeistä airojen kolinan säestyksellä. Viikon harjoittelun tuloksena soudimme jo nautittavan rytmikkäästi ja melko vaivattomasti melkein kymmenen kilometrin tuntivauhtia.

Jatkuu seuraavassa lehdessä.

Antti Pulliainen

Kuokte isännöi susiaiset

Naurua, laulua ja uusia susia Aleksis Kiven maisemissa

Perjantai-iltana yhdeksäs päivä lokakuuta alkoi jo tunturilatulaisia kerääntyä paikalle, mutta lauantaiaamuna aamiaisella olikin jo väkeä saapunut läheltä ja kaukaa sankoin joukoin paikalle.

Joukosta erottui outasusia, tunturisusia, johtajasusia ja ikäsusia, taisi joukossa olla muutama kunniasusikin. Minä outasusi katselin kaihoisana heidän vasemmassa rintapielessä lepääviä susimerkkejä. Olisikohan vielä minunkin mahdollisuus kuulua tunturisusien rääthyyn.

Lauantaiaamuna kerhomme puheenjohtaja toivotti kaikki tervetulleiksi. Tunturiladun lippu nostettiin salkoon ja laulettiin Kymmenen virran maa. Kokouskahvittelun jälkeen kokoonnuttiin syyskokoukseen.

Emme ole kovin kilpailuhenkisiä, mutta virkistysmielessä kisailtiin luontopolun kysymyksiä arvaillen ja tietäen. Tehtävärata sisälsi naurua kirvoittavia osuuksia. Vaikka se parhaiten nauraa joka viimeksi nauraa.

Ruoka maistui ja saunat kutsui. Järven vesikin tuli testattua.

Illan pimetessä syttyivät jätkänkynttilät ja rakovalkeat susivihkimispaikalle. Ilma oli pakkasen viilentämä, joten nuotion lämpö tuntui kutsuvalta. Onko täällä susia? Pimeydestä kuului susien ulvontaa.

Lapinnoita ilmestyi susien edellä. Oli kuullut kutsuvaa joihkaamista nuotiolta. Tuli katsomaan, oli tuttu joihkaaja. Oikea noita se oli. Tiesi, että oli Aleksis Kiven päivä.

Kertoi meille seitsemän veljeksen kohtaamisesta kiiluvasilmäisen pirun kanssa.

Susien rääthyyn haluavia tuli kyselemään, josko noita antaisi heille luvan. Eihän noita noin vain lupaa myönnä. Kyseli tulokkaiden tietoja ja taitoja tunturissa selviytymiseen. Haluamansa vastaukset saatuaan kukin sai hokkua maisteltuaan ja leukulla vahvistettuna luvan jolkottaa tunturissa.

Ulvonta raikui pimeässä niin, että lähistöllä ollut koira erehtyi äänistä.

Noita lähti omille vaelluksilleen. Me muut hämyisen illan lumoavina lauloimme haitarin säestäessä kaipuumme tunturiin.

Sunnuntaiaamuna aamupalan jälkeen aamunavauksen pitänyt pappi Jouni Vasikainen kertoi meille, että ei riitä omat voimamme selviytymiseen esimerkiksi kovassa lumipyryssä tunturissa vaan tarvitsemme ylhäältä tulevaa suojelusta.

Vanhat ja uudet sudet kokoontuivat muistelemaan vaelluksiaan ja rakentamaan tulevaisuutta susiaatteen jatkuvuudelle.

Päättäjäispuheen ja Tunturiladun lipun luovutuksen jälkeen kolbmalaisille toivotimme kaikille onnellista kotimatkaa.

Outasusi 5 Airi

Kösää eli Kyösti Lamminjokea muistettiin 70-vuotispäivän kunniaksi Tahko Pihkala-mitalilla, jota hänelle olivat anoneet Tunturilatu ja Suomen Latu. - Taitaa olla innokkaalle kaalinsyöjälle pettymys, kun kukkapuskassa on koristekaaleja, tuumii Marita Maula.

Illan pimetessä susiaisväli lauloi haitarin ja kitaran säestyksellä.

Tuttuja latuja eteenpäin jatkaen

Tunturiladun syyskokous pui ensi vuoden asiat jälleen tuttuun tyyliin keskustelemalla. Pieniä viilauksia johtokunnan esittämään toimintasuunnitelmaan tehtiin.

Aluksi kuitenkin hiljennyttiin kunnioittamaan edesmenneen pitkän linjan tunturilatulaisen Pekka Huttusen muistoa.

Puheenjohtaja Raimo Pahkala totesi, että Tunturilatu haluaa olla kehityksessä mukana ja ottaa uudet asiat harkiten käyttöön.

- Asioiden tulee olla sekä kerhoja että Tunturilatua hyödyntäviä. Äskettäin on otettu käyttöön uusi jäsenrekisteri ja sen käyttö- ja hyödyntämismahdollisuudet selviävät tulevan vuoden aikana. Tästä järjestetään myös tarvittaessa kerhoille koulutusta.

Painopiste Susi-Kiisalla

Taloudellisesta näkökulmasta katsottuna painopiste tulee ensi vuonna olemaan Susi-Kiisalla, jonka jäteasiat saatetaan talkoilla uuden jätelain mukaisesti kuntoon. Kompostointi, kompostoiva käymälä ja saunavesien imeytyskentät saatetaan talkooviikolla kuntoon.

Susikyrössä ja Susi-Talaksella vastaavat kunnostustyöt saatiin päätökseen jo kesän ja syksyn aikana.

Jäsenmaksua ei nosteta, mutta sen sijaan Tunturiladun kämppien avaimen hinta nousee 20 eurolla eli se on ensi vuoden alussa 120 euroa.

Senioreille oma toimikunta

Toimintasuunnitelmaa viilattiin kokouksessa sen verran, että toimikuntien määrää kasvatettiin yhdellä.

Uutena toimikuntana aloittaa senioritoimikunta.

Tiedotukseen tullaan panostamaan niin, että kerhojen ja Tunturiladun nettisivut yhtenäistetään ja ajanmukaistetaan jo kevätpäiviin mennessä.

Pentti Vainio uutena johtokuntaan

Henkilövalinnoissa tuli johtokuntaan muutos, sillä erovuorossa ollut Markku Salminen halusi jäädä pois johtokunnasta ja hänen tilalleen valittiin Pentti Vainio Tsietsasta. Yhdistyksemme puheenjohtajana jatkaa Raimo Pahkala.

Kokousasioiden lisäksi keskusteltiin myös erä-SM-kisojen järjestämisestä. Tälle oltiin myöntyväisiä, mutta muutaman vuoden kuluttua.

Vauvasta vaariin-viikko on kasvanut vuosi vuodelta ja Susikyrö alkaa käydä jo ahtaaksi.

Kokousväki ei kuitenkaan halua rajoittaa osallistujien määrää, vaan totesi, että jos kattilat, katokset tai vetäjät uhkaavat loppua kesken, kaikkia hankitaan lisää.

Satu Ojala

Uudet sudet vihittiin perinteisin menoin.

Syyskokous veti jälleen hyvin väkeä paikalle.

Susiaiset avattiin lipunnostolla ja päätettiin lipunlaskulla.

Peruskurssilta eväitä kesäretkeilyyn

Keittimiä löytyy moneen lähtöön.

Kurssin koostui kahdesta viikonlopusta, joista ensimmäinen oli teoriapainotteinen ja toinen käytännön retkeilyä tehtävillä maustettuna.

Teoriaosuus pidettiin Kavtsin majalla Kärrikaltiossa Inkoossa, jossa pääope Marita Maula otti osallistujat perjantai-iltana vastaan tervetulopuheellaan. Osallistujia oli viime hetken peruuntumisien vuoksi 9 henkeä alkuperäisen 14 sijasta.

Opiskelu koostui luennoista/keskusteluista, rastitehtävistä sekä ensiapu- ja suunnistusharjoituksesta. Opiskelun lomassa tankattiin retkeilytiedon lisäksi myös kehoja maittavilla antimilla, joita emäntänä toimineet Maija Vainio ja Marita Maula taidokkaasti valmistivat.

Osallistujajoukosta osa oli täysin aloittelijoita ja osa vähän kokeneempia. Suunnistusharjoitus osoittautuikin kovaksi haasteeksi monille ja ensiapuharjoitus jossain määrin kaikille.

Omakohtainen kokemus käytännön esimerkkien kautta auttoi näkemään epäselväksi jääneet asiat ja kysymyksiä riitti molempien harjoitusten jälkeen.

Teoriaosan päätteeksi osallistujille jaettiin kotitehtäväksi valmistella esitys jostakin retkeilyyn liittyvästä aiheesta.

Maasto-osa pidettiin kuukausi teoriaosan jälkeen Kavtsin pitkäaikaisen yhteistyökumppanin Jaana Huttusen ratsastustilan lähialueilla Raaseporin ja Inkoon rajamailla. Muutama peruuntuminen oli tullut jälleen ja mukana oli enää 6 henkeä.

Osallistujat olivat jo etukäteen jakautuneet telttakuntiin, jotka hoitivat kaikki asiansa omatoimisesti. Leiriytyminen meni vähän myöhäiseksi ja teltat jouduttiin pystyttämään pimeässä, mikä toi haastetta ahtaiden telttapaikkojen ohella.

Lauantaipäivänä osallistujat kulkivat pareittain suunnistaen vuorotellen rastilta toiselle. Mukana seurasi kouluttaja, joka ei kuitenkaan puuttunut suunnistamiseen, mikä sujui nyt kaikilta jo paljon paremmin. Etevimmille annettiin vähän lisähaastetta ylimääräisellä rastilla, mikä pakotti kulkemaan hankalammassa suunnistusmaastossa.

Rasteilla käytiin läpi erilaisia retkeilyyn liittyviä käytännön kysymyksiä, kuten karttamerkkejä, leiripaikan valintaa, vesistön ylitystä ja oksan osumista silmään.

Illalla tehtiin leiriin nuotio, jonka ääressä kotitehtävät purettiin. Aiheet käsittelivät hirvikärpäsiä, led-valoja, rakkojen hoitoa, korjaustarvikkeita, Nuuksion kansallispuistoa sekä hyvinvointia, joka esiteltiin yhteisellä iltajumpalla.

Illalla nukkumaanmenon aikaan nousi myrsky, joka teki Etelä-Suomessa paljon tuhoa, mutta säästi meidät pahemmalta riepotukselta.

Sunnuntai oli sateinen, vaikka poutajaksojakin oli. Tehtävänä oli suunnistaa kerhon majalle Kärrikaltioon. Matkan varrella oli yksi rasti, jolla kulkijat ohjattiin pois metsäautoteiltä. Päivämatka oli alle 10 km, mutta aikaa kului, sillä alussa piti soutaa ensin järven yli ja matkalla oli myös erämaista vanhaa metsää.

Kaikki suunnistusparit löysivät matkan varrelle määrätyn rastin suuren kallioisen mäen huipulta ja saivat palkkioksi suklaapatukat. Ensimmäisen parin hätyyttämä hirvikin jolkotteli komeasti rastin ohi.

Kaikki selvittivät myös tiensä Kärriin ilman ongelmia, joten suunnistustaidot olivat kehittyneet roimasti harjoittelun myötä.

Kurssi päätettiin Kärrissä saunomiseen ja todistuksien jakoon. Onnittelut kaikille osallistujille ja kiitokset järjestäjille.

Panu Loisa

Nämäkö ovat teltan tukirangat, teltanpystytyskoulutuksessa ihmeteltiin.

Reitille vai pusikkoon? Suunnistuskoulutus menossa.

Rätei ja lumpui ... ei vaan käytännöllisiä retkivaatteita.

Retkeilykurssilaiset kuulolla, kun kouluttajat puhuvat.

Pekka Huttunen

27. 3. 1912 - 18. 9. 2009

* Tunturiladun jäsen	1.1.1969 alkaen
* Tunturisusi n:o 684	1968
* Johtajasusi n:o 64	1971
* Ikäsusi n:o 27	1973
* Kunniasusi n:o 3	1986
* Tunturiladun kämppäneuvos	1992

* Tunturikerho Njealljen perustajajäsen 1970
* Tunturikerho Oktan kummi

* Tunturiladun johtokunta	1971 - 1990
* Tunturiladun rakennuspäällikkö	1968 - 1992

* Susi-Talaksen etsiminen, löytäminen, hankkiminen ja rakentaminen
* Susi-Kiisan etsiminen, löytäminen, hankkiminen ja rakentaminen
* Susikyrön lisämaan hankkiminen ja lisärakennuksen rakentaminen, saunan peruskunnostaminen
* ”Rukkasparina” Eino (Eikka) Häjänen ja Tapani (Tapsa) Oksanen

* Suomen Ladun Hallitus	1975 - 1986

* Suomen Ladun tunturivaliokunta
* Kiilopään uudelleen rakentaminen Inarissa
* Latukartanon hankkiminen Luumäellä
* Kiilopään Lapinkenttä

Pekkaa muistellen

Kunniasusi Pekka Huttunen siunattiin haudan lepoon Pieksämäen Vangasniemen kappelissa puolison, lasten, sukulaisten ja ystävien saattamana. Lähes sadan henkilön saattojoukossa oli mukana vahva edustus Tunturiladusta, mm kunniasudet Antero Tarvainen, Yrjö Suuniittu ja Raimo Niklander sekä yhdistyksen nykyinen puheenjohtaja ja edustajat Tunturikerho Njealljestä, yhteensä 14 tunturilatulaista.

Tunturiladun lippu surunauhoineen oli ensi kertaa mukana hautajaisissa korostaen siten Pekan asemaa yhdistyksessä. Rintamamiesveteraanien hautakummulle laskema havuseppele muistutti meitä Pekan sota-ajoista.

Muistotilaisuudessa Pekan lapset kertoivat isästään pieniä tuokiokuvia. Antero muisteli Pekan merkittävää osuutta kämppiemme etsimisessä ja rakentamisessa. Eila Väänänen puolestaan kertoi Pekan osuudesta oman kämppänsä rakentamisessa. Lämminhenkisessä tilaisuudessa tuli hyvin esille Pekan sosiaalisuus, ystävällisyys ja auttamishalu sekä johtamistaito.

Ystävät muistelevat Pekkaa seuraavalla aukeamalla.

Raimo Pahkala

Kunniasusi Pekka Huttunen

Suruviesti Pieksämäeltä kertoi, että kaikkien arvostama kunniasusi Pekka Huttunen on matkannut viimeiselle tunturilleen. Kuollessaan hän oli 97 vuoden ikäinen.

Pekka Huttunen oli kaikkein tunnetuin tunturilatulainen. Pekkaa kunnioitettiin ja kuunneltiin. Kun Pekka esitti yleisessä kokouksessa mielipiteensä, sen jälkeen ei eriäviä kannanottoja enää tullut. Pekka oli luontainen johtaja sitä mitenkään korostamatta. Hän suhtautui jokaiseen tunturilatulaiseen kuin parhaaseen ystäväänsä.

Tunturilatu oli Pekalle hyvin tärkeä. Hyvämuistisena ja vireänä hän halusi pysyä ajan tasalla Tunturiladun asioista ja varsinkin kämpistä aina poismenoonsa saakka.

Pekan työpanos Lapin kämppiemme etsimisessä ja rakentamisessa hakee vertaistaan.

Pekka oli yhdistyksemme johtokunnassa lähes kolmekymmentä vuotta ja rakennuspäällikkönä hieman enemmän.

Suomen Ladun hallituksessa ollessaan Pekan taidot huomattiin. Hän oli Kiilopään uudelleen rakentamisvaiheessa ladun asiantuntijana rakennuspaikalla antaen ohjeita aina keittiön koneistamista myöten. Ansioistaan Suomen Ladussa viimeisin huomion osoitus oli Tahko Pihkala -mitalin saaminen.

Tunturiladussa Pekka Huttunen sai ansioistaan korkeimman huomionosoituksen. Hänet kutsuttiin kunniasudeksi n:o 3 vuonna 1986.

Pekan poismenon myötä päättyy eräs historian jakso Tunturiladun kämppätoiminnassa. Mieluiset muistot ovat kuitenkin pysyviä.

Jäämme kaipaamaan Pekan rauhallista olemusta.

Uskon kuitenkin, että viimeiseltä tunturiltaan Pekalla on hyvät näkymät Tunturiladun suuntaan.

Raimo Pahkala

* * *

Tunturilatulaisilla on lukematon määrä Pekkaan liittyviä muistikuvia kokoontumisista, vaelluksista, talkoista ja tekemisistä. Erään pienen tytön muistiin oli jäänyt, että Pekka oli aina mukana yhteisissä tapahtumissa ja tuli sinne pienellä punaisella autollaan. En ole kuullut yhtään negatiivista juttua, vaan kaikista on henkinyt positiivisuus.

Pekalle jokainen ihminen oli yhtä tärkeä ja jokaisen työ yhtä arvokasta. Samoin jokaiselle tunturilatulaiselle Pekka oli arvostettu ja pidetty ihminen. Pekka muisti jokaisen tapaamansa tunturilaulaisen vuosienkin takaa.

Pekan hyvästä muistista sain näytteen vuoden 2001 Susiastalkooviikolla Susikyrössä.

Olisi tarvittu muuraushiekkaa muutama sankollinen, mutta sitä ei löydetty kämpän ympäristöstä. Kysyin Pekalta, että mistä kaukaa kolmekymmenta vuotta sitten tarvittava hiekka haettiin. Vastaus oli: ”Otahan lapio ja tule perässä”.

Kävelimme kämpän nurkalta kolmekymmentä metriä metsään, jossa oli monia mustikanvarpujen peittämiä pieniä mättäitä niinkuin mäntymetsässä yleensä on. Yhden mättään luona Pekka pysähtyi ja sanoi. ”Polkaisehan tuosta”. Muurari pääsi sekoittamaan

Pekka johdattamassa väkeä Susi-Talakselle.

laastia.

Samalla susiaisviikolla tunsin saaneeni jotain erityistä luottamusta ja hyväksyntää toiminnalleni.

Yhtenä päivänä Pekka tuli luokseni sanoen, että lähdetäänpä kierrokselle, niin minä kerron sinulle tästä Susikyrön historiasta ja rakentamisesta. Kiersimme rajat, käyskentelimme metsän, kolusimme rannan, tarkastimme jokaisen rakennuksen ja rakennelman sekä poikkesimme naapuritonteillakin.

Aikaa meni parisen tuntia, sillä asiaan kuului myös tontin hankintaan ja rakentamiseen liittyvät tarinat. Myös tulevaisuuden mahdollisuuksia pohdittiin.

Kun kierros oli tehty, Pekka sanoi halunneensa kertoa tai paremminkin testamentata minulle tietonsa Susikyröstä, että sen arvoa osattaisiin vaalia. Olin uutena puheenjohtajan kovin otettu saamastani luottamuksesta.

Koska ihmisen muisti on vajavainen, kaksi vuotta myöhemmin taltioimme videohaastattelussa Pekan kertomana kaiken kämppiimme liittyvän tiedon. Materiaalia kertyi yli viiden tunnin verran Tunturiladun arkistoa varten.

Tätä lehteä varten olen pyytänyt muistelukset Pekan tyttäreltä ja muutamilta Pekan aikalaisilta.

Raimo Pahkala

Isän muisto

Minun isäni on karhu!

Tuo lause iski mieleeni, kun ajelin isän viimeisen elinpäivän aamuna Mikkeliin.

Tiesin että hänen jalkansa katkaisu olisi ainoa keino selvitä hengissä. Edellisenä yönä päivystävä kirurgi Mikkelin keskussairaalasta oli soittanut minulle puolen yön aikaan ja kertonut isän saaneen pahan sydämen vajaatoiminnan. Hän sanoi että jos tilanne ei korjaannu, isä tuskin aamua näkee.

Kun loppuyöstä ei mitään kuulunut, lähdin aamulla ajamaan Mikkeliin. Matkalla veli Juppe soitti ja kertoi isän olevan yhä hengissä ja tilanne oli rauhoittunut. Silloin tunsin suurta riemua: Minun isäni on karhu! Hän selviää ihan mistä vain. Hän selviää siitä jalan katkaisustakin.. Isä on karhu ja karhu on voimaeläin.

Silloin en vielä osannut aavistaa miten voimakas isäni todella oli. Pari tuntia myöhemmin olin paikalla sitä todistamassa. Silloin isäni sanoi lääkärille täysin rauhallisena kirkkain seesteisin silmin, ettei halua jalan katkaisua. Hän sanoi myös ymmärtävänsä mitä se tarkoittaa. Hän valitsi varman kuoleman.

Minä järkytyin suuresti, mutta isän varmuus ja voimakkuus siinä tilanteessa esti minua yrittämästä kääntää hänen mieltään. En osannut muuta kuin sanoa että jos hän on asian päättänyt, me kunnioitamme hänen päätöstään. Isä sanoi: ”Hyvä. Kiitos.”

Saman päivän iltana hän sitten minun läsnä ollessani heitti henkensä. Nopeasti ja kauniisti, aivan kuin hän olisi vain päättänyt lakata hengittämästä. Minun isäni oli karhu. Hän kuoli samoin kuin oli elänytkin, vahvasti ja päättäväisesti.

Äiti Lea sanoi isää muistellessaan että” Pekka oli vuori, jonka kupeessa oli hyvä olla.”

Mielestäni se oli sattuva ilmaisu. Siltä minustakin tuntui. Isä oli voimakas ja turvallinen. Lisäksi hän oli maailman kätevin ja taitavin ihminen.

Minun opettajani kansakoulun ensimmäisellä luokalla sanoi että maailman paras autoilija on Lassi Kantanen, paikallinen liikennöitsijä. Minä viittasin ja sanoin että ei pidä paikkaansa, koska maailman paras autoilija on Pekka Huttunen, minun isäni.

Opettaja yritti kompromissia ja sanoi ettei hän ole ollut isäni kyydissä, mutta hän uskoo että isäni on yhtä hyvä autokuski kuin Kantasen Lassi. Taisin jättää kiistan siihen, mutta syvästi tiesin että opettaja oli väärässä, koska eihän kukaan voinut olla yhtä hyvä kuin isä.

Myöhemmin, kun olin oppikoulussa, äitini joka oli opettaja antoi minulle arvokasta tukea kaikessa muussa, paitsi matematiikassa. Niissä asioissa hän väyläsi minut isän oppiin. Isäni joka ei ollut opettaja, ei osannut selittää minulle asiaa, vaan teki algebran tehtävät puolestani. Sehän sopi minulle mainiosti.

Kun minä tulin murrosikään, maailma vieroitti meidät toisistamme. Isä ei välttämättä hyväksynyt kaikkia minun elämäni ratkaisuja. Minä taas kuljin määrätietoisesti omaa latuani.

Myöhemmin sitten onneksi lähennyimme ihmisinä. Viimeiset kymmenen vuotta olemme olleet toisillemme hyvin läheisiä. Minä olen iloinen siitä että isäni eli niin pitkän hyvän elämän.

Hän ehti elää myös viisaan seesteisen vanhuuden, jolloin hän pystyi myös pyytämään anteeksi ja myös antamaan anteeksi.

Minun isäni oli karhu. Minä olen isäni tytär. Toivottavasti olen perinyt edes tipan karhunverta.

Isän muistoa kunnioittaen

Annikki Saha

Pekka Huttusen tytär

Elä elämäsi ja unohda ikäsi

Tämä vuosi on verottanut joukostamme kaksi vanhinta jäsentä. Tunturikerho Njealljen perustajajäsen Pekka Huttunen seurasi vaelluskaveriaan Alpoa 18.09.2009 viimeiselle matkalle.

Pekka aloitti kerhomme ensimmäisenä puheenjohtajana 1970 ja jatkoi siinä tehtävässä vuoteen 1986 saakka. Pienen kerhomme toiminta ja sen jatkuminen oli Pekalle tärkeä asia ja toimintaamme Hän seurasi hyvin aktiivisesti olemalla mukana tapaamisissamme aina, kun se oli mahdollista.

Pekan ohjenuora taisi olla ”elä elämäsi ja unohda ikäsi”, koska ilmeisesti ikänsä tai kuntonsa unohtaneena kiipesi katolle ja putosi sieltä, mutta lääkäri se vasta hämmästynyt oli kun kuuli

iäkkään potilaansa vammojen syntyhistorian, mutta kylläpä Njealljelaisten naamatkin venähtivät, kun Pekka tuli kevään viimeiseen kerhotapaamiseen, joka oli Kangaspellossa ja kertoi ”suuresta seikkailustaan” - katolta keskus-sairaalaan!

Pekalla iästään huolimatta oli hyvä muisti, jota muistimme kyllä usein käyttää hyväksemme, jos emme muistaneet jotain tapahtumaa tai nimeä, niin soitimme tai kysyimme Pekalta ja aina sieltä sai vastauksen. Muutomia vuosia sitten olimme Kangaspellossa, jossa puheenjohtaja Raimo Pahkalan kanssa Pekkaa haastattelimme ja Pauli Hulkkonen haastattelun ikuisti, joten siltä osin Pekan tunturilatua koskevat tiedot on tarkkaan talteen laitettu mm. kämppien synnyt syvät.

Pekan osalta voitaneen sanoa, että harrastus vei miehen vai Lappikohan se oli! Pekka sai elää hyvän pitkän elämän tavalla, jonka itse pääsi valitsemaan - me Njealljelaiset jäämme kaipaamaan Häntä ja kiitämme menneistä vuosikymmenistä.

Lea Sarkeala

Kaisa Oksanen

Pekka ajokkeineen menossa Ivalojoen sillankorjaustalkoisiin.

Talkoomuistot elää

Kunnioitettava on ollut yhden miehen työpanos yhdistysten ja retkeilijöiden hyväksi.

Meille tunturilatulaisille on Huttus-Pekka löytänyt upeat tukikohtien paikat Lapin mittaamattomilta selkosilta. Mieleenpainuvia kokemuksia ovat olleet piällysmiähen hyvin järjestämät rakennustalkoot näillä erämaisilla palstoilla.

Erityisesti mieleeni on jäänyt Susi-Talaksen rakentaminen vuonna 1975, koska olin siinä Pekan mukana viisi viikkoa, aina peruspilareiden valusta kämpän valmistumiseen asti.

Vaikka työpäivät siellä olivat pitkiä ja rakennustyö muutenkin fyysisesti rankkaa, talkoissa oli äärettömän hauskaa!

Piällysmiähen hyvässä ohjauksessa sain arvokasta oppia hirsikämpän rakentamisesta. Oppi oli monipuolista ja ylenin pohjalta vähitellen huipulle, alkaen jätekuopan kaivamisesta ja huipentuen hirsien salvomiseen ylimmällä varvilla.

Määräsipä hän minut sairaslomallekin, kun sisäseinien veistämisessä piilukirveen kulma kolhaisi polvilumpiooni syvän haavan. Pekan järjestämällä työryhmäluvalla saimme kalastaa Talasjärven lompoloissa, joten aamuisin sauvoin kopukalla kokemaan verkot. Verkossa oli aina kymmenkunta isoa siikaa ja siitä saimme hyvää lisuketta talkoolaisten muutenkin tuhtiin muonaan.

Erityisesti muistelen niitä pitkiä tarvikkeiden hakureissuja, jolloin Talasjärven lompoloilta kävelimme tien varteen milloin Mustolaan, milloin Sarmijärven kylään tai Kontosjärven tielle ja takaisin. Aamulla varhain lähdimme tälle puolen toista peninkulman taipaleelle ja illalla myöhään tulimme takaisin palstalle.

Satoja kilometrejä kuljimme metsäpolkuja pitkin järveltä järvelle ja kymmeniä kilometrejä soudimme palovartijan vuotavilla veneillä. Hienoja olivat ne kahvistelutauot ja jutusteluhetket aina jonkun järven rannalla. Takaisin tullessa veneissä oli tavaraa jos jonkinlaista ja pahimmillaan viiden sementtisäkin ja kahden soutajan kuormittaman veneen laidoissa ei ollut ”läikän varraa” kuin pari senttiä. Maataipaleilla tavarat kulkivat milloin rinkoissa, milloin paareilla tai kottikärryillä.

Loppukesästä kävimme Pekan kanssa uudestaan Talaksella, jolloin veimme sinne kiukaan ja muitakin tarvikkeita. Painava ja korkea kiuas teki veneistä kiikkeriä ja maataipaleilla kannoimme kiuasta aisojen välissä. Kunnostimme Susi-Talasta muutaman päivän ja sitten lähdimme Saariselälle Porttikosken autiotupaa korjaamaan. Kolme vuorokautta kunnostimme kämppää, jonka seinähirsien väleihin meni aivan mielettömästi tilkettä. Saunaan vaihdoimme kiuaskivet, teimme uudet lauteet ja lopuksi koekäytimme koko hoidon.

Porttikoskelta lähdimme sitten autolla kohti Susikyröä ja Hetan Erä SM-kisoja.

Muistan Inarin ja Pokan välisellä tiellä pimeässä ajaessamme, kun Pekka lauleskeli ”Kallavesj, Kallavesj…”. Sillä hartaudella minkä vain tosi savolainen taitaa.

Kiitos Pekka
ikimuistoisista hetkistä!
Matti Rekola

Hyvälle ystävälle

Opin tuntemaan Pekka Huttusen jo 1960-luvun alussa Pohtimolammen hiihtoviikolla, jolloin hän taisi saada eräretkikipinän iltaisin pitämistäni diaesityksistä. Pekan tunturiretkethän alkoivat jo saman vuosikymmenen puolivälissä. Yhteistyömme tiivistyi vuonna 1971 minun aloittaessani Tunturiladun puheenjohtajana ja Pekan sen johtokunnan jäsenenä.

Pekka sai heti vastuulleen rakennuspäällikkyyden, aikana, jolloin Susikyrön rakentaminen jatkui ja uusille tukikohdille haluttiin löytää paikat. Pekan monien retkien tuloksena ja hänen paikallisiin asukkaisiin luomiensa luottamuksellisten suhteiden ansiosta saatiin sekä Susi-Talas että Susi-Kiisa

hankituksi. Samalla jäsenistölle avautuivat sen rakastamat, Pekan johtamat yhteiset Lapin talkookohteet.

Pekan kiireettömästä ripeydestä tehtävissään muistan esimerkkinä Susi-Talaksen alkuvaiheet. Pekan toivomuksesta kävin hänen kanssaan myöhäissyksyllä ”hyväksymässä” paikan. Palstakaupan talvella toteuduttua saatiin viimeisillä keväthangilla Jäppilästä hankittu vilja-aitta siirrettyä rakennuspaikalle. Kesällä se oli jo talkoovoimin pystytetty kämppänä jäsenistön käyttöön.

Myöhemmin meillä on ollut mahdollista viettää Pekan kanssa yhteisiä hiihtoviikko- ja Susi-Talaksen rauhallisen suojaavissa ja silti aidon erämaisissa olosuhteissa. Niissä Pekka on punnittu taitavaksi ja aina luotettavaksi ystäväksi.
Antero Tarvainen

Kaisa Oksanen

Susi-Talaksella keväällä 2002.

Diplomaattinen Pekka

Ivalojoen 2. sillan, Ykin sillan, rakennustalkoissa vuonna 1968 tapasin Pekan ensimmäisen kerran. Sen jälkeen tiemme kohtasivatkin usein, Tunturiladun hiihtoviikoilla ja monissa talkoissa. Monta kertaa matkustimme Lappiin samalla kyydillä ja matka sujui aina mukavissa merkeissä. Varsinkin niillä alueilla pohjoisessa, missä Pekka oli toiminut Lapin jälleenrakennustehtävissä, hänellä oli monia muistoja kerrottavana. Monen talon kohdalla tuli mieleen kulloisenkin isännän suhtautumisesta rakennussuunniin.

Eräskin isäntä olisi halunnut, että rakennus tehtäisiin entistä kivijalkaa hyväksi käyttäen. Pekka kertoi, ettei se käy. Rahaa ei myönnetä, ellei rakennusta tehdä alusta alkaen. Isäntä kun oli toista mieltä, asia jäi ”hautumaan ”. Jonkin ajan kuluttua Pekka meni uudelleen käymään, mutta isäntä ei ollut vielä myöntyväinen. Diplomaattisena neuvottelijana Pekka selvitti asiaa ja pitkän pohdinnan jälkeen saatiin yksimielisyys aikaan.

Tässä tapaamisessa isäntä rauhoituttuaan kertoi vaimonsa polttavan piippua, jota tapaa hän ei oikein hyväksynyt. Nyt oli vain harmia, kun tupakat ovat melkein ”kiven alla” ja mistä niitä saisikaan. Hän kuitenkin haluaisi vaimolleen järjestää poltettavaa.

Pekka sanoi, että kun hän ensi kerran käy kotipuolessa, hän tuo, sillä tiesi sielläpäin viljeltävän kessuja. Niinpä seuraavan kerran taloon tullessaan Pekka toi lupaamansa tupakat, kilon kessuja. Isäntä tarjosi maksua, mutta Pekka sanoi, ettei nämä maksa mitään, tämä on lahja.

Tämän jälkeen isäntä esitti Pekalle jatkuvasti voimassolevan kutsun tulla taloon syömään, kun kulkee täällä päin.

Naapurit ihmettelivät Pekalle isännän mielen muutosta, millä se saatiin aikaan. Muutos tuli kilolla kessuja, sanoi Pekka.

Pekalla oli taito neuvotella.

Kerrankin tunturivaelluksella ollessa alkoi jo olla ilta ja suunniteltiin leiriytymistä. Sattui lapintalo matkan varrelle. Päätettiin kysyä sieltä yösijaa, mutta saatiin kieltävä vastaus.

Talon pihalla oli kelkkoja ja reki. Pekka alkoi katsella rekeä ja kyseli isännältä siitä ja jutteltiin siinä paljon muutakin. Niinpä isänta tarkemmin ajateltuaan sanoi, että kyllähän te voitte jäädä yöksi.

Talkoopäällikkönä ja kämppäisäntänä ollessaanPekka monta kertaa ajeli meille, milloin oli jotakin hitsattavaa tai muuta kämppien huoltoon liityvää asiaa. Nämä vierailut olivat meille kuin pienois- lapinmatkoja. Hän ikäänkuin toi tuulahduksen pohjoisesta.
Kaisa Oksanen

Enni Huttunen

Kahvitauolla Ullajärven päärakennuksen kuistilla. Pekan kanssa kahvittelevat Petteri Wäänänen sekä Kaisa ja Tapani Oksanen.

Avulias Pekka

Pekka ja aviomieheni Petteri olivat tuttuja jo talvisodan päivistä alkaen. Sotien jälkeen he tapasivat uudelleen vasta Ivalojoella Tunturiladun siltatalkoissa v.1966. Järjestömme luottamustehtävissä Helsingissä käydessään Pekka yöpyi aina luonamme ja siitä syntyi kiinteä ystävyyssuhde myös perheeseemme. Pekka halusi auttaa meitä kaikissa rakennuspuuhissamme omaehtoisesti. Tässä kerron pari esimerkkiä.

Kesäpaikkaamme Ullajärvelle, oli valmistunut nukkuma-aitta. Pekka kertoi omistaansa piilukirveen ja osaavansa myös piiluta hirsiseinää, ja pyysi lupaa työhön. Siellä hän sitten yksikseen uurasti pari valoisaa kesäistä päivää ja taikoi karkeasti veistetyistä ladon seinistä esiin punahonkaisia hirsiä. Hän kertoi olleensa niin innostunut työstä, että vasta keskiyöllä huomasi ryhtyä syömään.

Päärakennus oli tarkoitus rakentaa aloittaen v. 1997. Olimme Petterin kanssa jo pitäneet lomamme v.1996, kun Pekka ehdotti, että sokkeli muurattaisiinkin jo sinä syksynä. Ja niin tapahtui. Tunturilatulaiset ystävämme Oksaset, Puhakat ja Sini Kainulainen lupautuivat Pekan johdolla perustuksen tekoon. Meitä ei siellä kaivattu. Olipa umpisokkelin sisään ilmestynyt kellarin seinätkin, vaikka en muista sellaista pyytäneeni. Pekka oli kaukonäköinen ja tiesi, että kalakellariakin tarvitaan.

Pekan herättämä talkoohenki leijailee vieläkin Ullajärven yllä. Samalla tavalla hän auttoi varmasti monia ystäviään.
Eila Wäänänen

Historiaa susivaliokunnan arkistosta

Ajatuksia eräretken johtamisesta

Johtajasudeksi numero 5 hyväksyttiin Paavo Rannikko vuonna 1960. Hänen harrastusnäytteensä on toinen Tunturiladun historiassa, sillä kolme ensimmäistä johtajasutta kutsuttiin tehtävään. Ajatukset retken johtamisesta eivät ole paljoa muuttuneet vuosien varrella!

Tässä on harrastusnäytteen ensimmäinen osa, toinen osa julkaistaan seuraavassa lehdessä.

Eräretkelle on syytä nimetä häntäpään valvoja, joka näin varmistaa, että kaikki ovat mukana ja vauhti on sopiva.

Johtaminen, mitä se on, ja miten sen on tapahduttava, kysymys on ollut olemassa siitä saakka, kun ihmiset ovat muodostaneet yhteisöjä. Nykyään, kun todellinen tai tavoiteltu tasavertaisuus luonnehtii kaikkia ihmisten toimintoja, näyttää johtamisen perusasetelma, yksilön tahto muovaamassa ja ohjaamassa ryhmän tahtoa, monesti hämärältä ja vaikeasti todettavalta.

Tähän on suurena syynä voimassa oleva käytäntö, joka hyväksyy muodolliset johtajat, mutta asettaa näiden rinnalle tai yläpuolelle neuvoa antavat t.s. valvovat elimet joille he ovat vastuussa; näistä mainittakoon edus-, valtuus-, lauta-, johto- y.m. kunnat. Puhtaana edellämainittu peruskaava on havaittavissa kriisiaikoina, jolloin johtava yksilö nopeaa ratkaisua tarvittaessa joutuu ilman neuvotteluelinten tukea ottamaan koko vastuun.

Huomattavasti pienemmässä mittakaavassa tavataan sama ilmiö niissä kansalaispiireissä, jotka harjoittavat ulkoilua sen antoisimmassa muodossa suorittamalla päivien ja viikkojen pituisia retkeilyjä asumattomilla tai harvaan asutuilla seuduilla.

Eräretki, jota nimitystä yllämainitusta retkeilystä yleisemmin käytetään, on alkujaan tarkoittanut ihmisasutuksen takamaille tehtyjä pitkäaikaisempia metsänriistan ja kalan, varhaisempien kulttuurimuotojen peruselintarpeiden, hankintamatkoja. Näille matkoille lähdettäessä lankesi luonnostaan, että johtajaksi asettui tai valittiin suvun tai heimon pystyvin metsämies.

Nykyaikaisen rentoutumis- ja kuntoutumismielessä tehtävän eräretken johtajaa henkilönä on tarkasteltava miltei samanlaista mittapuuta käyttäen. Pitkäjännitteisen liikuntasuorituksen ollessa kysymyksessä kohdistuu ajatus lähinnä johtajan fyysiseen kuntoon.

Helposti tulee tällöin mieleen harjaantunut urheilija, mutta tällainen ratkaisu ei aina ole paras mahdollinen. On nimittäin otettava huomioon, että retkelle lähtevät henkilöt suuremmalta osalta harjoittavat kävelyä, hiihtoa tai muuta liikuntaa oman kuntonsa ylläpitämiseksi pyrkimättä tehosuorituksiin. Näinollen syntyy helposti tilanne, jota voisi verrata kilpahevosen sijoittamiseen vaunuvaljakkoon, ja seurauksena saattaa olla koko retken ajan kestävä ”rytmirikko”.

Vaellukselle on syytä nimetä ensiapuvastaava, joka huolehtii, että mukana on välttämättömät ensiaputarvikkeet ja hänellä on myös riittävät taidot vastata tästä tärkeästä toiminnasta.

Olkoon siis retken johtaja fyysiseltä suorituskyvyltään lähinnä keskitasoa, mutta kuitenkin sen verran sen yläpuolella, että hänen henkilökohtaiset voimavaransa riittävät muuhunkin kuin päivittäisten taipaleitten suorittamiseen.

Yhtä tärkeä kuin johtajan hyvä ruumiillinen kunto, joskus ehkä tärkeämpikin on hänen henkinen perusvarauksensa. Tällä älköön ymmärrettäkö hankittuja taitoja ja tietoja, vaan lähinnä sitä, mitä tarkoitetaan, kun puhutaan yksilön luonteesta.

Kysymys, joka on sellaisenaan monitahoinen ja vaikeasti ruoditttavissa selvinnee ehkä parhaiten, kun edempänä käsittelemme niitä erilaisia tehtäviä, jotka retken aikana laukeavat johtajan suoritettaviksi.

Alussa mainittiin jo, että eräretket tehdään asumattomilla tai harvaan asutuilla seuduilla. Suunnistustaito on siis eräs johtajan välttämättömimmistä avuista, ettemme sanoisi välttämättömin.

Oltaessa mahdollisesti useamman vaikean päivätaipaleen päässä liikenne- ja tiedoitusyhteyksistä saattaa harhaan joutuminen muodostua kohtalokkaaksikin.

Parasta on poistaa tällainen mahdollisuus huolellisella suunnistuksella; ikävä on kävelyttää joukkoansa puoli päivää, ehkä enemmänkin, samassa maastossa ristiin rastiin.

Kartanlukutaitoon liittyköön viihtyisänä sivuvihteena maaston- ja luonnonlukutaito. Tarkoitamme tällä sitä, että tietysti riittää, kun vie joukkonsa mastokohdasta maastokohtaan, mutta vaelluksen viihtyisyyttä voi vähällä vaivalla lisätäkin.

Huomioimalla itse sekä tyypillisiä että erikoisia maastomuotoja ja luonnonmuodostumia ja esittelemällä niitä johdettavilleen tekee johtaja retken sen osanottajille nautittavammaksi.

Oman lisänsä edellä mainittuun antaa vielä vapaana elävien eläinten tarkkailu; valitettavasti vain vähänkin suurempi retkeilijäryhmä tavallisesti synnyttää sen verran hälyä, että eläimet kaikkoavat.

Tämän vuoksi voidaan suositella, kun maasto sen sallii, sellaista menettelyä, että johtaja liikkuu joukon edellä näkö- ja kuulotuntumassa mahdollisimman äänettömästi, jolloin hänellä on mahdollisuus valmistaa kaikille tilaisuus havaintojen tekoon.

Nimi ”Kulkuri”, alias Tunturisusi **Paavo Rannikko**

Hossan-Kylmäluoman juhlavuosi inspiroi kirjoittajia

Hossan ja Kylmäluoman retkeilyalueiden 30-vuotisjuhlavuoden kunniaksi järjestettiin avoin kirjoituskilpailu, johon saatiin vajaat 40 muistelua. Retkeilyalueiden perustamispäivän, 26.9., kunniaksi, julkaisemme nyt kilpailun tulokset.

Ensitutustumisesta ykkönen

Kilpailun voittajaksi valittiin Kylmäluomalle sijoittuva kilpailutyö ”Ensitutustumiset”, jonka raati arvioi aidolla tunteella kirjoitetuksi ja ihanan romanttiseksi. Raati arvosti myös luonnon ja gourmetruoan liittoa. Kirjoittaja on Hannele Niemi Rovaniemeltä.

Voittajatyön lisäksi palkintosijoille nostettiin kolme kertomusta. Toiseksi palkittu ”Muisteluksia Julmaniemeltä” arvioitiin hyvin kirjoitetuksi, vaikuttavaksi ja historiallisesti arvokkaaksi työksi, joka sisältää ns. katoavaa kansantietoa. Kirjoittaja on Hossassa mökkeilevä espoolainen Esko Purola.

Kolmannen palkinnon saanutta kalastustarinaa ”Herrasmies Hans Huosilammella” pidettiin hauskana ja mielenkiintoisena kertomuksena kansakuntien kohtaamisesta. Sen on kirjoittanut Reijo Alamaunu Kemin Lautiosaaresta. Neljäntenä palkittu ”Hossan maahiset puhuttelivat” on hyvin kirjoitettu, omakohtainen ja sisältää kaunista pienimuotoista kuvausta, jolla kuitenkin oli suuria vaikutuksia. Sen kirjoittaja on Raija Nevalainen Lehmosta.

Voittajat saavat Villin Pohjolan lahjakortit. Lisäksi muiden kirjoituskilpailuun osallistuneiden kesken arvottiin viisi tavarapalkintoa.

Kirjoituskilpailuun osallistuneista tarinoista välittyi alueiden suuri merkitys kirjoittajille. Muistoihin kuului luontoelämyksiä, romantiikkaa, vauhtia ja vaarallisia tilanteita sekä useita vuosia, jopa sukupolvesta toiseen, kestänyttä yhteiseloa.

Kirjoituskilpailun raatiin kuuluivat koulutussuunnittelija Leena Manner ja toimittaja Pekka Salmirinne sekä Metsähallituksesta puistonjohtaja Kerttu Härkönen ja erikoissuunnittelija Pauli Määttä.

Voittajakertomukset ovat luettavissa Luontoon.fi/Hossa Ajankohtaista sivuilla. Ajankohtaista sekä Luontoon.fi/Kylmaluoma Metsähallitus pidättää oikeuden julkaista tekstejä painettuna.

Metsähallitus kiittää kaikkia kirjoituskilpailuun osallistuneita kirjoituksista ja valokuvista. Saatuja muisteluita voidaan julkaista jatkossa harkinnan mukaan.

Susivaliokunta keskustelee sudeksi aikovien kanssa. Vas. Juhani Lahtinen, Marita Maula, Pirjo Jauhiainen, Pauli Hulkkonen ja puheenjohtaja Veijo Taavitsainen. Kuvasta puuttuu Tommi Avikainen.

Tunturisudeksi keskustelutilaisuuden ja vihkimisseremonian kautta

Minua pyydettiin kertomaan kokemuksistani, jotka liittyvät tunturisudeksi anovan ja susivaliokunnan väliseen keskustelutilaisuuteen, missä käydään läpi sudelta vaadittuja tietoja ja taitoja.

Syynä pyyntöön on käsitys, että keskustelutilaisuus olisi hakijoiden keskuudessa niin pelottava tai vaikeaksi koettu, ettei moni hae sudeksi sen tähden.

Itse koen kuitenkin, että ongelma on monisyisempi ja käsittelen asiaa sen vuoksi hieman laajemmin.

Tonnisia huippuja puuttui

Päätös tunturisudeksi hakemisesta syntyi, kun suunniteltiin Kavtsille vuoden 2008 retkitoimintaa. Minulta puuttui silloin kesällä suoritettava tunturisusivaellus ja tonnisia huippuja, myös ensiaputaidot olivat päässeet vanhentumaan.

Siinä vaiheessa en vielä murehtinut tieto- ja taito-osien vaatimuksista. Kesällä 2009 olin sitten tilanteessa, jossa minulta puuttui enää muutama tonninen huippu sekä itse anomus piti laatia. Otin asian puheeksi susivaliokunnan jäsenen Marita Maulan kanssa ja myöhemmin sain Maritalta anomuskaavakkeen ohjeineen sekä opiskelumateriaalia tieto-osan aiheista.

Väliin tuli kuitenkin Kilpisjärveltä Ruotsin ja Norjan puolelle suuntautunut vaellus, joka sattui sopivasti puuttuvia huiputuksia ajatellen. Alun perin se oli tyttöystäväni Tiinan toivomus, sillä hän oli haaveillut kiipeävänsä Barrakselle, joka näkyy hain hampaan muotoisena Kilpisjärven suuntaan.

Tiedot talteen

Vaelluksen jälkeen aloin täyttää anomusta ja suurimmaksi työksi osoittautui vaelluksien ja huippujen listaaminen. Vanhoista retkikertomuksista ja valokuvista sain suurimman osan tiedoista, mutta joitakin tietoja piti tarkistaa vielä retkikaverien aineistoista.

Jälkiviisaana saatoinkin todeta, että olisi ollut helpompaa kirjata suorituksia ylös sitä mukaa, kun niitä oli kertynyt.

Poronhoito rupesi kiinnostamaan

Tieto-osan asiat sai luettua helposti annetusta materiaalista ja internetistä. Itselleni vieraimpia olivat poronhoito ja saamenkieliset maastoa kuvaavat sanat.

Paliskuntayhdistyksen nettisivut osoittautuivat oikeaksi aarteeksi. Innostuin lukemaan poronhoitoa sivuavia aiheita laajemminkin ja se herätti minussa kunnioituksen poronhoitokulttuuriperintöä kohtaan.

Taito-osan asioista en ollut huolissani alun perinkään, sillä monien vaelluksien antamasta kokemuksesta tiesin hallitsevani ne riittävällä tasolla.

Sitten koitti keskustelutilaisuuden aika ja kokoonnuimme Maritan kotiin. Paikalla oli susivaliokunta, jonka oli määrä pitää keskustelutilaisuuden jälkeen kokoustaan, ja me kolme susikokelasta. Keskustelut käytiin Maritan herkkuja pursuavan kahvipöydän ääressä. Kyseessä oli oikeastaan opetustilanne, jossa susivaliokunnan puheenjohtaja Veijo Taavitsainen kävi läpi aiheita kysymyksin ja me susikokelaat saimme niihin vastailla. Susivaliokunnan jäsenet täydensivät vastauksia, jos oli tarvetta.

Jotkin kysymykset olivat sellaisia, ettei niihin ollut olemassa täsmällistä oikeaa vastausta ja silloin asiasta keskusteltiin laajemmin.

Tilaisuudessa kävi ilmi, että keskustelutilaisuuden voi hoitaa myös etukäteen, vaikka suorituksia vielä puuttuisikin. Lisäksi keskustelun voi käydä monena eri kertana aihepiiri kerrallaan. Susivaliokunta merkitsee keskustelun siltä osin käydyksi eikä se vanhene.

Sopivia tilaisuuksia keskusteluille ovat mm. Tunturiladun kesä- ja talvipäivät sekä susiaiset.

Kutsu tuli postissa

Pari viikkoa ennen susiaisia tuli sitten kirje postissa, missä ilmoitettiin anomukseni hyväksytyksi sekä kutsu susivihkiäistilaisuuteen.

10.10.2009 meidät sitten vihittiin juhlallisin seremonioin, minut ja Eila Nokelainen tunturisusiksi ja Helena Lahtinen outasudeksi.

Susien kokouksessa heräsi keskustelu susijärjestelmän kiinnostavuudesta tai paremminkin sen vähäisyydestä. Parhaimpina vuosina susiksi on vihitty samalla kertaa yli 100 henkeä ja nyt enää muutamia.

Kynnys outasudeksi on sen verran matala, ettei syynä voi olla liian kovat vaatimukset. Joitakin outasuden vaatimukset täyttäviä oli jopa paikalla ja heiltä kuultiin henkilökohtaisia syitä miksi susiarvo ei kiinnostanut.

Arvostuksen puute ongelmallista

Sääntömuutoksia tekemällä tilannetta ei voida korjata, sillä joka kerta kun näin on tehty, on hakijamäärä romahtanut ja elpyminen on kestänyt vuosia.

Kysymys on susijärjestelmän arvostuksesta tai ehkä paremminkin niiden arvojen omaksumisesta, mitä susijärjestelmä edustaa. Ongelma lienee se, ettei arvoja syystä tai toisesta koeta omiksi.

Siinä meillä kaikilla on suuri vastuu, ettei anneta väärää kuvaa arvoista, joita susijärjestelmä ja Tunturilatu edustavat.

Sitä kuvaa ei anneta pelkästään omilla puheilla ja kirjoituksilla, vaan myös teoilla, sillä esimerkillä, jonka omalla toiminnallamme annamme toisillemme. Se miten kohtaamme ja huomioimme toiset ihmiset, luonnon ja kaiken mitä siihen kuuluu.

Hyväksymmekö erilaisuuden toisissamme silloinkin, kun toinen ei siihen pysty ja huomioimmeko toistemme tarpeet, vaikka meitä ei olisi huomioitu. Ne ovat pieniä tekoja, joilla on suuret vaikutukset.

Antamalla arvoa susijärjestelmälle, kunnioitamme niitä arvoja ja sitä työtä, mitä susimerkin kantaminen on edellyttänyt ja edellyttää.

Kaikki me kuitenkin olemme samanarvoisia olimmepa jonkinasteisia susia tai emme, ja sen tulee ilmetä suhtautumisessamme toisiin ihmisiin ja luontoon.

Panu Loisa

Uudet sudet

Outasusi 2009

36. Helena Lahtinen

Tunturisudet 2009

1638. Panu Loisa

1639. Eila Nokelainen

Noita jututti susikokelaita eli Panu Loisaa, Eila Nokelaista ja Helena Lahtista ennen vihkimistä.

Susivaliokunta toimintakautena 2010

Veijo Taavitsainen, pj., p. (05) 281249, 050 5444 805 veijo.taavitsainen@kymp.net

Tommi Avikainen p. 0500 546 126, tavikainen@gmail.com

Pauli Hulkkonen, p. 0400-547743, hulkkonen.pauli@suomi24.fi

Pirjo Jauhiainen p. 02 -439 9592, 040 – 7248 281

Juhani Lahtinen p. 02 - 5463 894, 040 5451 681, juhani.lahtinen@pp3.inet.fi

Marita Maula, p. 040-509 4412, marita.maula@kolumbus.fi

Koskessa ja nivassa vene kulki nopeasti.

Angelista Utsjoelle perinneveneellä soutaen

Tunturien vaeltajan joiku

Taivaanvalkiat valaisevat maailman
ja silloin valkeneva ilma.
Kohta kovat tuiskut tulevat,
ja pitää neuvonsa korjata,
tuiskun jaloista pois.
Ja pyytää itsekin, jos on matkalla, hopusti pois.
Kun yön aikana oikein on valoisa."

Samuli Paulaharjun teoksesta
Lapin muisteluksia vuonna 1922

Samuli Paulaharju laski Tenoa ainakin kahdesti 1925 ja 1926. Matkat alkoivat Angelista ja päättyivät Nuorgamiin.

Viime kesänä testattiin Paulaharjun käyttämän reitin Angelista Utsjoen kirkolle. Lähdin mukaan tähän testipurjehtijoiden ryhmään, joka koostui Savon perinnepurjehtijoista Mikkelistä.

Lauantaina 14. 6. 2008 kokoonnuimme Angeliin. Luonto- , kalastus ja kulttuurihotelli Luossajohka oli varannut käyttöömme kaksi pitkää Tenonlaakson perinteistä "kakskokkasta" jokivenettä.

Saimme tukea jokivarren asukkaista perämiehinä, sillä Heikki Niittyvuopio ja Luossajohkan ripeä opas Jouko Röninki olivat apunamme.

Harras oli hetki Angelin jokivarren pihamaalla. Inarista tullut teatteriseurue esitti meille lähtönäytelmän. Henkilöinä olivat Samuli Paulaharju, vaimonsa Jenny, kylän noita ja talon emäntä. Lähtölauluna kaikui virsi "Maan korvessa kulkevi lapsosen tie."

Meitä oli viisi miestä ja kaksi naista sekä perämiehet. Jakauduimme veneisiin ja matkamme kohti tuntematonta alkoi. Jäät olivat lähteneet edellisellä viikolla, joten vettä oli tarpeeksi. Kovin paljon ei lapinvene vettä alleen tarvinnutkaan, sillä 8,5-metrinen vene kulki matalassa vedessä helpohkosti kivikoiden yli.

Veneissä ei ollut penkkejä, vaan istuimme veneen pohjalle levitetyillä porontaljoilla. Edessä oli 180 kilometrin matka, koskia ja nivoja oli kymmenittäin. Kaksi koskea jouduimme ohittamaan maata myöten. Ei oikein löytynyt enää kyliltä miehiä, jotka olisivat uskaltaneet laskea nämä kosket. Veneet laskettiin tyhjinä köysien avulla seuraavaan suvantoon.

Soutumatkat olivat pitkiä, joten soutajia vaihdettiin aina tarpeen tullen. Pisin päivämatka oi 55 kilometriä.

Kosket olivat aina jännittävä paikka. Se oli perämiehestä kiinni. Oli varsin vaikeaa valita reitti kivien välistä. Näimme koskessa "ihmeellisiä olioita". Kun vene syöksyi koskea alas, niin vastaamme tuli luippaotsaisia mörköjä, jotka silmät tapillaan ja suut ammollaan syöksyivät veneemme vierestä ylävirtaan päin. Mielikuvitus teki tepposiaan. Valtavia pohjakiviähän ne olivat.

Jokiveneet rannassa lähtöä vailla.

Lähtönäytelmä Angelissa. Kuvassa vas. Samuli Paulaharju, vaimo Jenny, kylän noita ja talon emäntä.

Istuessani pitkät tovit veneen pohjalla porontaljojen päällä ja katsellen joen kanjonia, kaipasin kyllä uljasta lintua, kotkaa tai ainakin piekanaa, mutta kumpaakaan ei näkynyt.

Nuvvuksen rukoushuoneella yöpyessämme iltayö oli niin valoisa, että kävin kuvaajamme Markku Kääriäisen kanssa tarkistamassa Susi-Kiisan uuden keittokatoksen. Kämpässä oli asukkaita jostain Länsi-Suomesta päin. Polulla havaitsimme useita ulostusläjiä, sopulit olivat – arvelimme.

Eräässä joenkohdassa perämiehenä ollut Heikki Niittyvuopio komensi minut rantaan. Pysähdyimme hetkeksi ja Heikki esitteli meille kenkäheinän. Minulla on ollut tuohon heinään vähän vähättelevä asenne. Nyt Heikin esittelyn jälkeen olen varma, että kenkäheinä on erittäin hyvä lämmöneriste. Heinän korjuussa ja käsittelyssä on monia vaiheita:

- Heinä kerätään puolikuivana. Sitten kuivataan ja hakataan kovalla alustalla esimerkiksi kirveen hamaralla. Jäljelle jäänyt heinä revitään hienon hienoksi villaksi. Se vetää vertoja voimallisesti teolliseen lämpöeristeeseen nähden. Valmiit villat palmikoidaan ja varastoidaan viileään ilmavaan paikkaan riippumaan. Oikeastaan tätä luonnontuotetta voisi nimittää kenkäheinävillaksi.

Mahtavia ovat Lapin kaksi suurta rajajokea Inari ja Teno. Inarissa on tiheämmin nivoja ja koskia. Tenossa taas on suvantoja ja laajoja vesiä kuin pikkujärviä. Kummankin joen reunoilla kohoavat lumilaikkuiset tunturijonot, jotka heijastuvat mukavasti vedenpinnasta. Jäämereltä puhaltavat kylmät vihurit rikkovat veden pintaa lukemattomiksi pikkuaalloiksi, joiden välistä kutukuuhkoinen lohikala hypähtää pitkällä vaelluksellaan.

Teksti: **Eero Kylliäinen**
Njeallje
Kuvat: **Pertti Parkkola**